

Unijna procedura wydawania zezwoleń na dopuszczenie pestycydów do obrotu

W obliczu kontrowersji wokół odnowienia zatwierdzenia glifosatu, w lutym 2018 r. Parlament Europejski powołał Komisję Specjalną ds. Unijnej Procedury Wydawania Zezwoleń na Dopuszczenie Pestycydów do Obrotu. Głosowanie w Parlamencie nad zaleceniami Komisji Specjalnej ma się odbyć w czasie sesji plenarnej w styczniu 2019 r.

Kontekst

[Rozporządzenie z 2009 r. w sprawie środków ochrony roślin](#), często określanych jako „[pestycydy](#)”, ma na celu zapewnienie wysokiego poziomu ochrony zdrowia ludzi i środowiska oraz usprawnienie funkcjonowania rynku wewnętrznego, a jednocześnie poprawę produkcji rolnej.

Środki ochrony roślin podlegają dwustopniowej procedurze zatwierdzania. **Substancje czynne** są najpierw zatwierdzane na poziomie unijnym pod warunkiem, że spełniają szereg kryteriów. Komisja zatwierdza substancję czynną w odniesieniu do jednego konkretnego zastosowania lub kilku zastosowań po dokonaniu przez krajowe agencje regulacyjne i Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) oceny ryzyka, po przeprowadzeniu przez Komisję działań w zakresie zarządzania ryzykiem oraz po zatwierdzeniu przez stały komitet złożony z przedstawicieli państw członkowskich. Zatwierdzenie może podlegać pewnym warunkom i jest zwykle przyznawane na 10 lat. W szczególnych przypadkach zastosowanie ma szereg odstępstw. Następnie na poziomie państw członkowskich wydaje się zezwolenie na handlowe **środki ochrony roślin** zawierające jedną lub kilka z zatwierdzonych substancji czynnych, jeżeli spełniają one określone warunki, w tym warunek, że są one wystarczająco skuteczne w rzeczywistych warunkach stosowania, nie mają żadnych (bezpośrednich ani pośrednich) szkodliwych skutków dla ludzi lub zwierząt oraz nie wywierają żadnego niedopuszczalnego wpływu na środowisko. Aby ułatwić proces wydawania zezwoleń, UE podzielono na trzy strefy administracyjne: północ, centrum i południe.

Odnowienie zatwierdzenia glifosatu

W 2015 r. pojawiły się kontrowersje dotyczące odnowienia zatwierdzenia [glifosatu](#), substancji czynnej powszechnie stosowanej w herbicydach o szerokim spektrum działania. Kontrowersje wynikały z rozbieżnych ocen rakotwórczości glifosatu: Międzynarodowa Agencja Badań nad Rakiem, będąca oddziałem Światowej Organizacji Zdrowia, sklasyfikowała glifosat jako substancję mającą prawdopodobnie rakotwórczy wpływ na ludzi, natomiast Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności i Europejska Agencja Chemikaliów uznały, iż jest mało prawdopodobne, by glifosat stwarzał zagrożenie rakotwórcze dla ludzi. W grudniu 2017 r. Komisja Europejska odnowiła zatwierdzenie glifosatu na kolejne pięć lat.

Stanowisko Parlamentu Europejskiego

W lutym 2018 r. Parlament Europejski powołał Komisję Specjalną ds. Unijnej Procedury Wydawania Zezwoleń na Dopuszczenie Pestycydów do Obrotu (PEST). W swoim [sprawozdaniu](#) z 6 grudnia 2018 r. Komisja Specjalna podkreśliła konieczność ulepszenia rozporządzenia i jego [wdrożenia](#), aby móc osiągnąć przewidziany w nim cel. Sprawozdanie zawiera liczne zalecenia, w tym: poprawa przejrzystości (w tym publiczny dostęp do badań oceniających) i unikanie konfliktów interesów, przekazanie dostatecznej ilości środków i odpowiedniej wiedzy specjalistycznej zaangażowanym organom publicznym, zaprzestanie użycia środków ochrony roślin w miejscach publicznych, wprowadzenie systemu nadzoru po wprowadzeniu do obrotu w celu systematycznego monitorowania rzeczywistego wpływu stosowania tych środków, w tym w perspektywie długoterminowej, finansowanie niezależnych badań nad skutkami oraz alternatywami dla pestycydów oraz ulepszenie funkcjonowania systemu strefowego. W sprawozdaniu wzywa się Komisję, aby złożyła wniosek ustawodawczy zmieniający rozporządzenie w celu umożliwienia

zastosowania przyspieszonej procedury zatwierdzania pestycydów niskiego ryzyka o biologicznym pochodzeniu i wskazała państwa członkowskie, które mają przeprowadzić ocenę ryzyka nowych wniosków (tak jak jest to obecnie w przypadku odnowienia). Parlament Europejski ma głosować nad sprawozdaniem w styczniu 2019 r.

Sprawozdanie z własnej inicjatywy: [2018/2153\(INI\)](#); Komisja przedmiotowo właściwa: PEST; Sprawozdawcy: Norbert Lins (PPE, Niemcy) i Bart Staes (Verts/ALE, Belgia).

